

ALEXANDRA HOŁOWNIA

ART BASEL MIAMI BEACH 2019

♦ ART BASEL MIAMI BEACH,
NOVA, JOSH LILLEY,
GARETH CADWALLADER,
KATHLEEN RYAN.
DZIĘKI UPRZEJMOŚCI
ART BASEL

Co roku na początku grudnia odbywają się w Miami w USA międzynarodowe targi sztuki Art Basel Miami Beach. Przyciągają tysiące gości z całego świata: kolekcjonerów, handlarzy, menedżerów, dyrektorów muzeów i fundacji. W tym czasie do Miami przyjeżdża także elita amerykańskich mediów. Przede wszystkim jednak ta gigantyczna impreza stanowi ważne miejsce spotkań fachowców z branży. W 2019 roku 269 wyselekcjonowanych galerii zaprezentowało sztukę nowoczesną i współczesną najwyższej jakości.

Wystawa Art Basel Miami Beach jest podzielona na sektory: ankieta, czasopisma, edycje, galerie, kabinety, nowości, pozycje.¹ W głównym sektorze przedstawiono dzieła zarówno młodych talentów, jak i uznanych artystów: obrazy, rzeźby, instalacje, zdjęcia, film i sztukę cyfrową. W 2019 roku dodano kolejny sektor – dzieła ponadwymiarowych.² W położonym w niewielkiej odległości od hali głównej Art Basel Miami Beach parku Colins, w ramach programu Art Basel Citis: Buenos Aires, zaprezentowano sześć wielkoformatowych rzeźb argentyńskich artystów.³

W 2019 roku na Art Basel Miami nie zabrakło rekordowych cen oraz skandali. Najwyższą cenę uzyskała nowojorska galeria Hammer, która za malarstwo Marca Chagalla otrzymała ponad 2 mln dolarów. Za 2 mln dolarów od obrazu poszła także seria dzieł Aleksa Katza reprezentowanego przez nowojorską galerię Marlborough.⁴

Największą sensację wzbudziła praca pod tytułem *Comedian* autorstwa Maurizia Cattelana. Był to banan przymocowany taśmą klejącą do ściany, pokazany przez paryską galerię Perrotin. Według *New York Timesa* ideę tego dzieła sprzedano trzem francuskim kolekcjonerom. Każdy z nich zapłacił za limitowane wydanie 120 tys. dolarów. Wszyscy otrzymali certyfikat autentyczności, a także instrukcję odnowienia pracy. W 2018 roku Cattelan wpadł na pomysł zrobienia rzeźby w kształcie banana. Za każdym razem, gdy podróżował, wieszał banan w swoim pokoju hotelowym dla inspiracji. Wykonał też kilka modeli: najpierw z żywicy, następnie z malowanego brązu. W końcu zdecydował się na prawdziwy owoc.⁵ Sztuka jest głównie ideą. Polega na odwadze artysty do redukcji i prostoty. Prasa w Miami rozdmuchała sprawę nietypowego obiektu Cattelana według zasady „każdy może to zrobić”. *New York Post* pisał: *Banany! Świat sztuki oszalał – ten przyklejony owoc sprzedano za 120 tys. dolarów.*⁶ Relacje mediów wywołały poruszenie wśród klasy pracującej Miami. Zbulwersowani robotnicy z bananami przyklejonymi do fioletowych koszulek przemaszzerowali ulicami śródmieścia,

1 <https://www.artbasel.com/miami-beach/the-show>

2 <https://www.mch-group.com/de-CH/news/blog/2019/11/art-basel-miami-beach-2019.aspx>

3 <https://www.artbasel.com/cities/buenos-aires/activation-2019>

4 <https://news.artnet.com/market/price-check-art-basel-miami-beach-2019-1716027>

5 <https://www.monopol-magazin.de/cattelan-banane>

6 <https://nypost.com/2019/12/05/this-banana-duct-taped-to-a-wall-is-yours-for-120k-at-art-basel/>

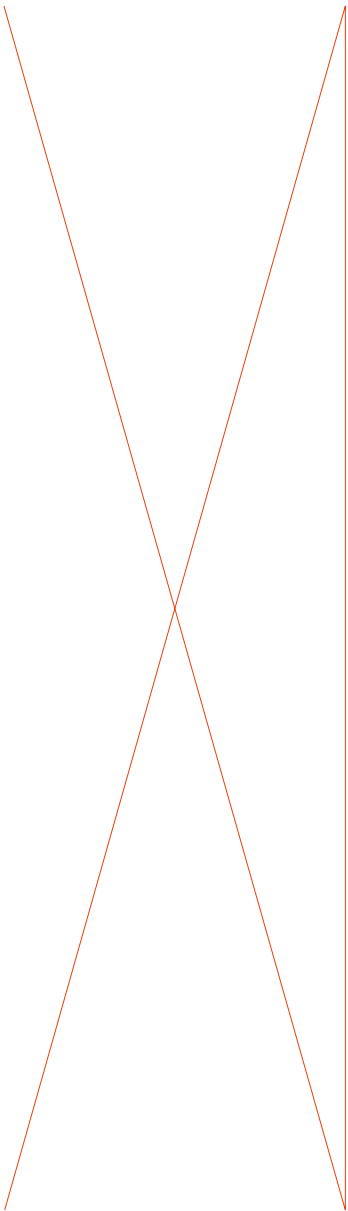

♦ ART BASEL MIAMI BEACH, GALERIA, FOKSAL GALLERY FOUNDATION.
DZIĘKI UPRZEJMOŚCI ART BASEL

protestując przeciwko niskim wynagrodzeniom, przemocy i zastraszaniu przez pracodawców. – *Najwyraźniej banan jest więcej wart od nas* – mówiła jedna z demonstrantek zatrudniona dorywczo jako sprzątaczką za 8,5 dolara na godzinę. Kobieta twierdziła, że jej pensja nie wystarcza na opłacenie czynszu ani rachunków za telefon, Internet i telewizję, nie wspominając o prezentach świątecznych dla wnuków. Prawie 60 proc. ludzi w rejonie Miami żyje w nędzy.⁷

Comedian Cattelana pobudził do działania także artystów. Swoje pięć minut miał gruzińsko-amerykański performer David Datuna.⁸ W przedostatnim dniu wystawy zdjął banana ze ściany stoiska galerii Perrotin, obrał go i zjadł. Performance zatytułował *Głodny artysta*. Następnie opublikowany na Instagramie film podpisał: *Uwielbiam sztukę Maurizio Cattelana i naprawdę uwielbiam tę instalację. Jest bardzo smaczna*.⁹ Przedstawiciele galerii Perrotin wyprowadzili Datunę z targów, ale nie wniesli oskarżenia. Zareagowali spokojnie: *Kupujący otrzymali tylko certyfikat autentyczności i prawa reprodukcji. Sam banan jest wymienny. Zatem Datuna nie zniszczył dzieła sztuki*.¹⁰ Emmanuel Perrotin orzekł, że praca Cattelana jest zarówno symbolem globalnego handlu i ulotności w konsumpcyjnym świecie, jak i klasycznym rekwizytem komediowym. Performer David Datuna zdobył jednak zainteresowanie prasy. – *To nie jest wandalizm. Ja jestem artystą performance’u* – powiedział dumnie podczas konferencji prasowej na Manhattanie, w której wzięło udział kilkunastu dziennikarzy z prasy lokalnej i międzynarodowej. Pomysł naruszenia pracy Cattelana przyszedł mu do głowy w sobotę rano, ale czekał, aż będzie głodny, aby zrealizować swój plan koło południa. – *Zjadłem koncepcję artysty. Myślę, że po raz pierwszy w historii jeden artysta zjada koncepcję innego artysty* – podkreślił.¹¹

Twórczość Maurizio Cattelana wywołuje u odbiorców niespodziewane reakcje. W 2019 roku w pałacu Blenheim w Wielkiej Brytanii skradziono jego połączaną toaletę nazwaną *America*. Sprawców nie odnaleziono.¹²

Kolejnym gościem targów, który rozreklamował się dzięki Cattelanowi, był amerykański aktywista i artysta z Bostonu Roderick Webber. Podczas tygodnia artystycznego w Miami razem ze mną i innymi artystami z grupy Erica Ginsburga wystawiał swoje kolaże na targach sztuki

7 https://www.miaminewtimes.com/news/art-basel-banana-becomes-protest-symbol-for-miami-janitors-11327734?fbclid=IwAR3Wu7iH1aoy7-rd40wriRN8_tjwFlw22018SuTbHKA47h63nJX8N4NsQY

8 https://en.wikipedia.org/wiki/David_Datuna

9 https://twitter.com/BNONews/status/1203509009371807745?fbclid=IwAR0_wpkKolljACJtRTAnvtxzUl9Q-e9fEvEPStioVlnkTMDyLYwA3G7psl

10 <https://www.zeit.de/kultur/kunst/2019-12/banane-kunst-art-basel-miami-maurizio-cattelan>

11 <https://hyperallergic.com/532217/it-tasted-like-120000-says-artist-who-ate-maurizio-cattelans-infamous-banana-artwork/>

12 [https://en.wikipedia.org/wiki/America_\(Cattelan\)](https://en.wikipedia.org/wiki/America_(Cattelan))

Frieze Art Fair.¹³ Banan Cattelana sprowokował go do akcji. W ostatnim dniu Art Basel Miami Beach wykonał querrilla performance. Na pustej ścianie, gdzie wcześniej znajdował się banan, napisał czerwoną szminką *Epstein się nie zabił* (Epstein to oskarżony o pedofilię multimilioner z Florydy wspierający Art Basel Miami Beach). Napis sugerował polityczne machlojki wskazujące, że przebywający w nowojorskim więzieniu milioner wcale nie powiesił się sam, tylko został zamordowany.¹⁴ Samowolny performance Davida Datuna uznano za mało szkodliwy wybryk. Natomiast Rodericka Webbera aresztowano, a jego graffiti szybko zmyto. Sędzia z Miami ukarał Webbera za wandalizm grzywną wysokości 325 dolarów.¹⁵ Artysta odwołał się od wyroku. – *Zmuszę sędziego lub ławę przysięgłych do ustalenia, czym jest sztuka* – powiedział w krótkim wystąpieniu na sali sądowej w Miami Beach.¹⁶

Targi sztuki w Stanach Zjednoczonych stały się żywą platformą wymiany i inspiracją do przemysłu również dla artystów marzących o sławie i pieniądzu. Miał rację Andrzej Starmach, szef krakowskiej galerii Starmach, mówiąc, że Art Basel Miami Beach są lepsze od biennale sztuki czy documenta. Poza tym dziś mało kto uznaje podział na sztukę komercyjną i tę niesprzedaną, uduchowioną. Po prostu handlujemy wszystkim. ¶

13 <https://www.fridgeartfair.com/blank>

14 https://de.wikipedia.org/wiki/Epstein_didn%E2%80%99t_kill_himself

15 <https://www.dailymail.co.uk/news/article-7772043/Man-arrested-scrawling-Epstein-didnt-kill-120-000-banana-displayed.html>

16 <https://www.miamiherald.com/news/local/crime/article238900463.html>

♦ RAÚL DE NIEVES
I CAJSA VON ZEIPPEL,
ART BASEL MIAMI BEACH 2019,
FOT. A. HOŁOWNIA